

Slovenski list

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050, Interurban 2050
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naročnina 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ul. 6/III
Poštni ček. račun, Ljubljana 15.179
Telefon št. 3030

Miren potek čsl. volitev

Rezultati še niso znani - Socialisti so najbrže napredovali, komunisti pa nazadovali - Uspeh Gajde v Pragi - Iz Slovaške še ni vesti

Praga, 27. okt. (Tel. >Sl. L.) Po dosedanjih vesteh so parlamentarne volitve v Češkoslovaški potekle povsod mirno in v redu. Dočim so se stranke še včeraj pobijale v najhujši volivni agitaciji in druga drugi očitale korupcijo, pozivljale druga drugo, naj polaga račun o premoženjskih izdatkih, dočim so zmerjale dr. Kramafa kot avstrijskega patrijota, Stříbrnega kot kvartopirca, Gajda, da ima Napoleona v malem žepu, dočim so očitale voditelju socialistov Behini nepotizem, Hlinki madjarski patriotizem in celo napadali Masaryka samega, ni bilo danes na volivni dan nobenih vznemirljivih momentov. K temu je mnogo pripomogla prepoved točnja alkoholnih pijač. Samo v vzhodnih delih Slovaške in Podkarpatske Rusije se je vršila agitacija s tem, da se je delilo volivcem žganje.

V Pragi so bili volivni lokali odprti ob 8 zjutraj in so ostali odprti do štirih popoldne. Udeležba pri volitvi je bila z ozirom na volivno dolžnost izredno visoka. Povprečno je dosegla gotovo več, kakor 90 odstotkov. Predsednik Masaryk je s svojo hčerko Alico

oddal svoj glas na Hradčinu ob 11 dopoldne. Po končanem volivnem aktu so se sestale volivne komisije, ki bodo vso noč sestavljale rezultate. Pred uredništvom velikih listov se zbirajo velike množice, ki čakajo na proglas posameznih rezultatov. Pozno zvečer so prihajale godbe iz praških predmestij v mesto, da so proslavljale posamezne volivne zmage.

Vlada do sedaj še ni podala demisije. Ministrski predsednik Udržal je bil odsoten iz Prage, da izvrši svojo volivno dolžnost v domovinskem volivnem kraju Pardubiceah. Vrnil se bo v Prago jutri dopoldne, kjer bo ob priliki državnega praznika osvoboditve predložil predsedniku Masaryku čestitke vlade. Sele jutri bo najbrže predložil demisijo vlade.

Praga, 27. okt. (Tel. >Sl. L.) Uradno se potrjuje, da so se vršile volitve povsod v miru. V Podkarpatski Rusiji se je z ozirom na židovski praznik volilo do 8 zvečer. Do polnoči je sicer pričakovati nekaterih rezultatov, vendar ne bo mogoče dobiti splošnega pregleda. Do sedaj se ni mogel ugotoviti niti rezultat obeh praških volivnih okrožij.

Po dosedaj znanih rezultatih je računati s tem, da so socialistični glasovi narasli. Ta prirastek je prištetih češkim narodnim socialistom (dr. Beneš) ter češkim in nemškim socialnim demokratom na škodo komunistov. Omeniti je, da bo najbrže ekstremna, dr. Beneš in Masaryku sovražna »Liga proti vezanim kandidatnim listam« bivešega ministra Stříbrnega, katere vodita Gajda in bivši poslanec Pergler, dosegla v Pragi eden ali drugi mandat. Domneva se tudi, da so narodni demokrati (dr. Kramaf) obdržali v Pragi svoje postojanke. Na nemški strani so najbrže zgubili glasove nemški krščanski socialci, dočim so se nemški nacionalci ne samo obdržali, temveč celo pridobili več glasov. Komunisti so zgubili več glasov v čeških okrajih, kakor v nemških, kjer so se deloma dobro držali. Z listo nemških agrarcev zvezana lista nemške delovne in gospodarske skupnosti (prejšnji nemški demokrati in pristaši bivešega nemškega narodnega poslanca dr. Roscheja) se je v Pragi in Libereh držala relativno dobro.

Franc. socialisti stopijo v vlado

Odločitev pade danes - Briand ostane zunanji minister - Daladier je optimističen

Pariz, 27. oktobra. (Tel. >Slov. listu.) Parlamentarna frakcija socialistične stranke je imela danes dopoldne konferenco, na kateri se je z 38 glasovi proti 12 glasovom izrekla za sodelovanje socialistov o Daladierovi vladi. Delegati socialistične stranke so imeli še snoči sestanek z Daladierom, ki je izjavil, da je pripravljen sprejeti v svojo vladno izjavo važne programne točke socialistov. Končna odločitev socialistov je odvisna od shoda delegatov socialistične stranke, ki je sklicana na jutri zvečer. Daladier je danes zvečer sporočil parlamentarni frakciji radikalne socialne frakcije, da je Briand pristal na to, da prevzame zunanje ministrstvo. V intervjuju, ki ga je Daladier dovolil časnikarjem, je izjavil Daladier, da je z dosedanjim potekom pogajanj zadovoljen in da popolnoma razume, če se socialisti nekoliko obotavljajo, dočim s potrpežljivostjo pričakuje njihovo odločitev.

Program rad. socialistov

Pariz, 27. oktobra. (Tel. >Slov. listu.) Radikalnosocialni kongres je bil danes popoldne zaključen. Resolucija navaja, da bodo radikalni socialisti soglasno z demokrati Francije in posebno v zaupanju na nadaljnje prijateljstvo z Anglijo zasledovali energično politiko miru in politiko gospodarskega in političnega zblizanja med narodi. Nadaljnje zunanje-politične programne točke stranke so: brezpogojni sprejem razzodišča za vse konflikte, zmanjšanje in

splošna kontrola oboroževanja in sklepanje mednarodnih carinskih pogodb.

Odločilna pogajanja

Pariz, 27. okt. AA. Pogajanja med Daladierom in socialisti so trajala do polnoči. Daladier je izjavil, da se program, ki je bil sprejet v Reimsu, more smatrati za programsko osnovo, na kateri bi bilo moči delati. Dalje je Daladier pristal na to, da pridejo v pretres tudi zakonski predlogi, ki so jih predložili socialisti. Pristal je tudi na to, da se nekatera glavna ministrstva, kakor n. pr. ministrstvo notranjih poslov, vojno, finančno ministrstvo in ministrstvo zunanjih zadev razdele med stranke, ako bi se socialistične parlamentarne skupine odločile za sodelovanje pri parlamentarnem delu. Daladier je sklical svet stranke, na katerem naj pride v debato tudi program nadaljnega dela.

Izjava Daladier-a

Pariz, 27. oktobra. AA. Danes je padla delna odločitev o usodi Daladierovega kabineta. Dopoldne je imel poslanski klub socialistične stranke sejo, na kateri je sklenil sodelovati v vladi pod predsedništvom Daladiera.

Ob 11 dopoldne je designirani predsednik nove francoske vlade Daladier odšel v Elizejsko palačo, kjer ga je takoj sprejel predsednik republike. Po sestanku s predsednikom francoske republike je Daladier izjavil novi-

narjem, da se čudi vestem dopoldanskih listov, ki že napovedujejo ministre njegove vlade. Odločitve o osebnostih še ni. Popoldne se sestane s Steegom, Sarrautom in ostalimi svojimi prijatelji. Teh sestankov pa ni treba tolmačiti tako, da gre že za določevanje novih ministrov. Priznati moram, da sem skušal olajšati svojo misijo. Zlasti se moram zahvaliti časopisu za njegovo spodobno pisanje. Sedaj pričakujem odgovora socialistične stranke. Razumem, da je tako velika stranka vezana na svoja pravila in da je za to treba računati z odločitvijo kluba in nacionalnega komiteja.

„Veliki kabinet“ pozdravlja Francija

Pariz, 27. oktobra. AA. V poučenih krogih smatrajo vlado, ki jo bodo predstavljala imena Delidiera, Brianda in Paul Bouncoura, za takozvani veliki kabinet. Splošno sodijo, da je Daladiereva misija že prešla fazo neodločnosti. Odločitev poslanske zbornice bo to pot dokaj lahka, ker gre samo za orientacijo na levo ali na desno. V tej borbi mora le zmagati demokracija.

Pariz, 27. oktobra. AA. Francosko časopisje posveča politični krizi ogromno pozornost. Listi priobčujejo komentarje o političnem položaju iz uglednih peres in slike predsednika novega kabineta Daladiera. Listi ugotavljajo, da bo štela nova vlada, ako bo računala samo s podporo radikalnih socialistov in socializmov, vsega 236 poslancev. Večina listov želi Daladierevi misiji uspeh.

Osma obletnica fašizma

Mussolinijev govor - Fašisti pravijo, da so pripravljeni na vsak boj

Rim, 27. okt. (Tel. >Sl. L.) Ob današnji osmi obletnici pohoda fašistov v Rim je imel Mussolini z balkona beneške palače velik nagovor na zbranih 70.000 miličnikov in zastopnikov drugih vrst orožja. Kakor je bilo že tudi pričakovati po atentatu v Bruslju, je bil njegov govor izredno oster. Uradno besedilo še ni znano. Posameznih besed ni bilo mogoče razumeti, ker je bila množica preogromna.

Ko so s trobentami dali znak za mir, je Mussolini izvajal približno sledeče: Sedem let, ki so za nami, ni poteklo zaman. Lahko trdim, da je fašistični režim danes kot celota in v vseh svojih napravah popoln. Današnja parada ima poseben pomen. Naj se iz nje razvidi, da je ne samo nemogoče, temveč tudi

nevarno, moliti harmonijo, ki obsega danes od kralja in prestolonaslednika vso Italijo in ves italijanski narod. Med kratko pavzo se je iz množice začul klic: »Battina!« Mussolini je nadaljeval: Da, batina, to je dobra stvar za iztepavanje prahu, danes pa imamo puške in strojnice. Italija je danes taka, kakršno sem

si želel. Če bi jutri kdorkoli poskušal, motiti mir italijanskega naroda, bomo pripravljeni, kakor vedno in za vsako poskušnjo. V osmem letu smo pripravljeni na vsak boj. — Mussolini je govoril samo deset minut. Množica mu je prirejala običajne ovacije.

Dr. Pavelić aretiran na Dunaju

Belgrad, 27. oktobra. (Tel. >Slov. listu.) V tukajšnjih časnikarskih krogih se je snoči bliskovito razširila vest, da je dunajska policija snoči aretirala dr. Pavelića. Vest se je danes zjutraj potrdila. Dr. Pavelić, ki se je

zadnje čase mudil v Italiji, je prišel na Dunaj, da bi tam nadaljeval svojo akcijo. Ker ni imel od dunajske policije dovoljenja za bivanje na Dunaju, ga je policija aretirala in izgnala iz Avstrije.

† Dana Golia

Včeraj popoldne je po daljši boleznii umrla gospa Dana Golia, roj. Koblerjeva, soproga dramskega ravnatelja Pavla Golie.

Slovenski narod izgubi z njo svojo največjo pijanstinjo, virtuosinjo, ki je bila nam vsem v ponos. Vsak njen koncert je bil muzikalni dogodek in še bolj ko njena virtuoza, za ženo izjemno krepka igra, je navduševala poslušalce njena fino občutena igra. Slovenski narod pa izgubi v Dani Koblerjevi tudi eno svojih najboljših hčera. Ne en slovenski pianist in pianistka ni tako gojil slovenske glasbe ko Dana Golia. Naj so tudi slovenske kompozicije bile manj hvaležne, naj so tudi zmanjšale efekt pianistke, je vendar bil še zadnji koncert Dane Golie sestavljen le iz slovenskih kompozicij.

Odlična umetnica, vzgledna Slovenka je bila Dana Golia, ki je bila vedno v prvih vrstah boja in ki je bila vedno pripravljena na žrtev za narod, ki pa nikdar ni iskala nagrade. Velika umetnica, velika Slovenka je bila, ker je imela veliko in plemenito dušo.

Težko jo bo pogrešal slovenski narod, težko slovenska glasbena družba in vsi, ki so imeli priliko seznaniti se s to izredno ženo. Vsi ti ne bodo nikdar pozabili vedno plemenite Dane Koblerjeve, vsi ti bodo ohranili Dano Golio v hvaležnem spominu.

In to naj bo v tolažbo težko preizkušencemu soprogi in njenim znova globoko prizadetim staršem.

Večna slava prezgodaj umrli umetnici Dani!

† Berta Bukšekova

Maribor, 27. oktobra. (Tel. >Sl. L.) Danes popoldne je v tukajšnji bolnici preminula v 54. letu starosti gledališka igralka in umetnica Berta Bukšekova. Pred nedavnim je morala v bolnico, dokler ni podlegla težki bolezni. Ze l. 1901. se je začela udeleževati v ljubljanskem gledališču. Med vojno je bila v Varaždinu, po vojni v Ljubljani. Takoj po otvoritvi mariborskega gledališča se je preselila v Maribor. Pridobila si je sloves prve igralkice in uživala med mariborsko gledališko publiko velike simpatije. Višek njenega ustvarjanja je bila kreacija Marije Stuartove, ki jo je igrala ob svojem 25 letnem plodonosnem delovanju.

Ena največjih dramskih umetnic je bila pokojna Bukšekova in čeprav je morala doživeti vse težave slovenske umetnice, je vendar ohranila svoj idealizem in svojo ljubezen do slovenskega gledališča. Bila je velika umetnica, katere sloves je šel tudi preko meja slovenske zemlje.

Večen spomin Berti Bukšekovi.

Slavnost belgrajske kat. župnije

Belgrad, 27. oktobra. (Tel. >Slov. listu.) Župnija Kristusa Kralja v Belgradu je danes na slovesen način obhajala patrocinijsko slavnostno službo božjo je imel belgrajski nadškof dr. Rodić, pridigal pa je konsultor Belamarić. Službo božjo je reproducirala belgrajska radio postaja, kar je med tukajšnjimi pravoslavni prebivalci vzbudilo veliko pozornost. Pel je pevski zbor župnije Kristusa Kralja, in sicer Kimovčeva staroslovensko mašo. Po cerkveni slovesnosti je župnik dr. Wagner sprejemal čestitke. Številni katoličani, pa tudi mnogo odličnih drugih osebnosti je g. župniku po tukajšnjem običaju čestitalo k cerkveni slavi.

Imenovanja na univerzi

Gg. dr. Rudolf Andrejka, dr. Ludovik Böhm in dr. Franc Vodopivec so imenovani za honorarne profesorje na juridični fakulteti univerze kralja Aleksandra I.

Pariz, 27. okt. AA. Poincare je dobro prebil noč; njegovo stanje se stalno boljša.

Ob bratskem prazniku

Danes praznuje češkoslovaški narod svoj veliki praznik narodne svobode in državne samostojnosti. Iz mnogih vzrokov je ta praznik tudi naš praznik, saj smo se skupno borili, da je prišlo do 28. oktobra. Pa tudi vsled naše ozke politične skupnosti je 28. oktober tudi naš praznik in zato se tudi pri nas praznuje.

Mislimo pa, da bi bilo čisto napačno praznovati ta skupen praznik samo z lepimi besedami, ki itak le prerade postanejo fraze. Mnogo bolj potrebno je, da ob skupnem prazniku trezno premostrimo položaj in najdemo pot, da bo naša skupnost s češkoslovaškim narodom še večja. Ne smemo se zadovoljiti s tem, kar je že doseženo, temveč gledati moramo, da napredujemo in da bo postala češkoslovaška-jugoslovanska skupnost realnost na vseh poljih. Na političnem je v glavnem dosežena, ker tudi ta še ni popolna, a mora biti dosežena tudi na gospodarskem polju.

Morda je skupnost na gospodarskem polju sploh najvažnejša, ker na gospodarstvu temelji tudi vsa dobra politika. Ze parkrat so se tudi v tem oziru storili prvi poskusi, da se poglubi gospodarska skupnost, toda pravega uspeha še vendar ni bilo. Niti gospodarske konference male antante niso mogle doseči pravega uspeha. Je pač potreba, da se loti tega dela javnost sama, ker dekretirane akcije nimajo pravega uspeha.

V čem bi moral obstajati gospodarski sporazum med obema narodoma, je jasno tudi za površnega opazovalca. Češkoslovaška je industrijska država, ki mora 70 odstotkov svojih izdelkov izvoziti. Jugoslavija pa je agrarna država, ki je navezana na izvoz svojih pridelkov. Iz te jasne konstatacije sledi, da bi morala Češkoslovaška k nam izvažati svoje industrijske izdelke, mi pa uvažati v Češkoslovaško svoje pojedelske pridelke in svoje surovine. Vendar pa se danes to ne vrši, oziroma le v nezadostni meri. Naš izvoz na Češkoslovaško je vsled visokih carin skoraj nemogoč, a tudi češkoslovaški uvoz k nam bi mogel biti večji. Nobenih nepremagljivih težav ni, da bi se sedanje nezadovoljivo stanje odpravilo in da bi bil naš živinorej, naš vinogradnik deležen dobrot izvoza na Češkoslovaško. Le nekaj dobre volje je treba in sporazum bi bil hitro dosežen. Šele s tem sporazumom pa bi bila politična skupnost češkoslovaškega in jugoslovanskega naroda tako utrjena, kakor želimo to vsi.

Velike važnosti za poglabitev naše skupnosti je turiztika. V tem pogledu so bili doseženi že lepi uspehi in v našem Primorju so Čehi vsako leto v večjem številu. Še več pa je mogoče doseči in naša skrb mora biti, da dobimo tudi vse one goste, ki ostajajo danes v Gradežu, na Brionih itd. Predvsem pa se moramo zavedati, da nam naš apel na Čeha kot na svoje brate nalaga tudi posebne dolžnosti. Ne gre, da bi nekateri naši hotelirji videli v Čehu samo tujca, ki ga je treba čim najbolj oskubiti, temveč poslopiti moramo tako, da bo vsak Čehoslovak čutil, da je v bratski državi. Zato je treba misliti tudi na družabne stike, ker so ravno ti najvidnejša opora vsake politične skupnosti. Če bi vse to prav pojmovali, eni ko drugi, pri nas sploh ne bi smelo biti oddeljenih češkoslovaških kolonij, ker bi morale biti zbrisane vse razlike. Tako toplo bi morali sprejeti češkoslovaške goste, da bi se ti čisto zliili z našim narodom.

Od nekdanj smo imeli dobre stike s češkoslovaškim kulturnim življenjem. A vseeno bi mogli biti ti še večji. Pa tudi s češkoslovaške strani bi se moglo še kaj narediti za povečanje teh stikov.

Dobri odnošaji med nami in Češkoslovaško so že tradicionalni. Pri takih odnošajih pa se dostikrat dogodi, da se misli, da se je že vse storilo, dejansko pa se pričinja širiti nedelavnost. Baš vsled tega smatramo za potrebno, da opozorimo na nekatere nedostatke, da bodo odnošaji še boljši, kakor so. Ne se bati dobrohotne kritike, ne se ustrašiti resnega razgovora, ker samo govorenje o skupnosti ne koristi nikomur. Fraze ubijejo vsako stvar in uči našega očesa od vsakega "nevednega" vest naj prodre povsodi, naj zlasti zmaga na dan skupnega praznika in potem bo 28. oktober vedno znova utrdil preizkušeno češkoslovaško in jugoslovansko skupnost.

V Savo je skočila

Jesenice, 27. okt. (Tel. »Sl. L.«) Ob četrtna 7 zvečer je skočila v Savo 21 letna, že nad pol leta slaboumna Genica Sušic. Par minut pred svojim obupnim dejanjem je odšla iz kuhinje, češ, da gre na stranišče, je pa za seboj zaklenila kuhinjska vrata, tako da sta bila njena mačeha in neki N. N., ki se je nahajal takrat v kuhinji, zaklenjena. Kmalu po njenem odhodu z doma so ljudje na cesti zaslišali obupne klice na pomoč. Prihitali so k Savi ter videli, da se nekdo bori z valovi od dežja narasle Save. Vsled teme in velikih valov se ni nihče upal skočiti v vodo, da bi rešil potapljaajočo se dekle. Ljudje so zaman čakali, da bi valovi zanesli svojo žrtev bolj h kraju, ter se je posrečilo šele v tovarniških rakah ob grabljah potegniti utopljenko iz Save, ki pa je bila že mrtva.

Dunajska vremenska napoved. Zelo neugoden vremenski položaj. Zelo izpremenljivo, nekoliko hladno, topli zapadni vetrovi, od časa do časa padavine.

Polom Hrv. seljačke banke

Gospodarstvo g. Predavca - Skoraj 4 mil. izgub - Prijava sodišča

Belgrad, 27. oktobra. (AA) Komisija trgovinskega ministristva za pregled »Hrvatske seljačke zadruške banke«, je sestavila bilanco bančne imovine. Po točni proučitvi vrednosti vseh terjatev »Hrvatske seljačke zadruške banke« in popisu vseh neizplačanih postavk je ugotovila efektivno slanje imovine na dan 30. septembra t. l. takole: Aktiva znašajo 8.889.828 dinarjev 42 par, pasiva 11.253.589 Din 77 par. Razlika med aktivami in pasivami je torej 2.363.761 Din 35 par. Po odbitku vse bančne glavnice in vseh bančnih rezerv v skupnem znesku 8.609.979 Din 38 par narasle efektivna izguba za pasivni znesek 1.344.000 Din, za kar teče spor med banko in »Savezom hrvatskih seljačkih zadruga« v Zagrebu. Tako utegne po sedanjem stanju končna izguba znašati 3 milijone 707.761 Din 35 par.

Izgube »Hrvatske seljačke zadruške banke« so nastale v glavnem zaradi škodljivega gospodarstva njenih uprav. Samo dva ravnanja sta stala banko v samem začetku njene delovanja 1.600.000 Din. Predsednik banke Josip Predavec se je zadležil pri njej z 800.000 dinarjev proti zelo slabim jamstvom. Značilno je, da je Predavec, ki je kot predsednik prejemal letni honorar 72.000 Din, posegal po kreditih pri banki še tokom letošnjega leta, ko je bila banka stvarno pred polomom. Izdatne izgube so nastale tudi zaradi kreditov raznih podjetij, ki so zašla v stečaj ali pa so v plačilnih težavah. Mesto da bi se banka bavila s kreditiranjem seljačkih zadrugarjev v smislu pravil, je dovoljevala kar najizdatnejše kredite trgovskim industrijskim tvrdkam. Ti posli so povzročili banki toliko škode, da je v zvezi s škodljivim gospodarstvom njenih uprav moralo priti do poloma. Razen ugotovljene škode zaradi poslovanja bančne uprave pa je navedena komisija ministristva trgovine in industrije dognala, da je tudi nevo izvoljeni likvidacijski odbor banke kršil njene interese. Mesto da bi v prvi vrsti dognal imovinsko stanje banke, je likvidacijski odbor v nasprotju z naziranjem svojega predsednika Vladoja Veselića sklenil brez pokrija črtati menične zire, katere je imela banka za svoje terjatve proti dolžnikom. Tako je n. pr. na seji z dne 24. t. m. s sodelovanjem in v soglasju s pravnim zastopnikom banke dr. Vladimijem Mačkom sklenila razveljaviti štiri in bilanco izpostavljene menice po 500.000 Din v skupnem znesku 2 milijonov dinarjev. Razveljavljeni so bili tle bilanco akcepti »Glavne zadruge«, matice »Hrvatskih seljačkih gospodarskih zadruga« v Zagrebu. Ti

akcepti so podpisani pred »Glavno zadrugo«:

1. na akcept izdajatelja Josipa Prpića, a na žiro Josipa Prpića, Josipa Predavca, dr. Jurja Krnjevića, inž. Avgusta Košutića, An'ona Janekovića in Pavleta Radića,

2. na drugi akcept izdajatelja Antona Janekovića, a na žiro Antona Janekovića, dr. Jurja Krnjevića, Josipa Predavca, inž. Avgusta Košutića, Josipa Prpića in Pavleta Radića,

3. na tretji akcept izdajatelja inž. Avgusta Košutića, a na žiro inž. Avgusta Košutića, Pavleta Radića, dr. Jurja Krnjevića, Josipa Predavca, Josipa Prpića in An'ona Janekovića,

4. na četrti akcept izdajatelja Josipa Prpića, a na žiro Josipa Prpića, Josipa Predavca, dr. Jurja Krnjevića, inž. Avgusta Košutića, Antona Janekovića in Pavleta Radića.

Ker sta v likvidacijskem odboru med drugimi i Josip Prpić i dr. Stepan Košutić, je jasno, da je šlo za to, da se kot glavna bančna dolžnika razrešita obvez in da se s tem povzročijo ogromna škoda bančni lastniki. To dejanje članov likvidacijskega odbora je posebno važno zato, ker naj bi bila s tem razrešena svojih obvez tudi pobegla bančna dolžnika dr. Jurij Krnjević in inž. Avgust Košutić glede katerih se ni moglo ugotoviti, ali sta kdaj vplačala 8000 kosov obveznic, glasečih se na njuno ime, kar je prisililo posamezne delničarje, da so se pritičili pri oblastvu.

Kako je ravnal ta odbor z bančno imovino, je razvidno iz tega, da je na mesto prejšnjega pravnega svetovaleca dr. Krnjevića angžiral 21. oktobra kot pravnega svetovaleca dr. Vladimira Mačka in mu še istega dne na njegovo zahtevo izplačal predujem za honorar v znesku 24.000 Din.

To škodljivo gospodarstvo likvidacijskega odbora je prisililo Vladoja Veselića, predsednika tega odbora, da je podal ostavko na svoj položaj, prepustajoč ostalim članom odgovornost. O tem je obvestil pristojno trgovsko sodišče v Zagrebu. Na osnovi takih podatkov o delovanju likvidacijskega odbora »Hrvatske seljačke zadruške banke« je ministristva komisija dostavila prijavo državnemu tožitelju v Zagrebu, ki je prijavo odstopil kraljevskemu sodnemu stolu v kazenski postopek.

Ker je s proučitvijo bilance ugotovljeno, da bančna imovina ne zadostja za pokritje njenih dolgov, je navedena komisija istočasno izročila trgovskemu sodišču v Zagrebu bilanco »Hrvatske seljačke zadruške banke« v nadaljnji zakoniti postopek.

Pod terorjem makedonstvujuščih

Proces v Varni — komedija

Sofija, 27. oktobra. AA. Videti je, da proces v Varni proti morilcema Bazdarova ne bo potekel normalno, in da se pripravljajo razna iznenađenja. Zanimivo je, da je državni tožitelj, ki je sestavil prvotno obtožnico proti morilcema Metodu Vasiljevu in Borisu Kaldarovu, nepričakovano odpotoval v inozemstvo in da je sodišče imenovalo novega tožitelja. Razne priče, ki so prvotno izpovedale

proti obema morilcema in ju težko obremenile, so prvotne izjave preklicale. K vsemu temu pride še poročilo veččakov, da izstrelki, ki so jih našli na kraju umora, niso bili izstreljeni iz Vasiljevjevega revolverja. V javnosti že prevladuje naziranje, da se bo tudi ta proces končal na način ostalih procesov proti članom makedonske revolucionarne organizacije.

Popolno soglasje med Poljsko in Romunijo

Bukarešta, 27. oktobra. (AA) »Radore« javlja, da je bilo danes izdano naslednje uradno poročilo: Za svojega bivanja v Bukarešti od 24. do 26. oktobra t. l. se je poljski minister zunanjih zadev g. Zaleski večkrat sestel z romunskim ministrom zunanjih zadev, g. Mironescom, ter bil sprejet pri predsedniku vlade in pri članih namestniškega sveta. Ministra zunanjih zadev Romunije in Poljske sta skupaj razpravljala o vseh vprašanjih, ki se tičejo od-

nošajev med obema državama ter o važnih političnih problemih mednarodnega značaja. Govorila sta o raznih nerešenih vprašanjih, ki vise med obema državama, ter podpisala pogodbo o arbitraži in miru. Razpravljala sta o vprašanju, kako utrditi poljedelske odnošaje med Romunijo in Poljsko, ter ugotovila, da se skladata njuni stališči glede mednarodnih problemov, ker imata obe državi iste smotre in enako politično pojmovanje.

„Temps“ zavrača fašistične liste

Pariz, 27. okt. (AA) Nocojšnji »Temp« priobčuje uvodnik o »francosko-italijanskih odnošajih«. List opozarja na napade v italijanskem časopisju proti Franciji zaradi poskušene atentata na italijanskega prestolonaslednika v Bruslju. »Temp« ostro zavrača pisavo »Giornale d'Italia«, »Imperca« in ostalih fašističnih listov, ki pišejo o Franciji, da si želi vojne, ako ne razprši vse protifašistične organizacije v Franciji. Tako ko sedaj so italijanski listi še vedno pisali proti Franciji po vsakem atentatu, pa naj si so te atentate izvršili tudi Italijani sami. »Temp« smatra, da ne gre za naziranja rimske vlade ali za čuvstva italijanskega naroda in da zato ostri pisavi fašističnega časopisja ni treba pripisovati posebne važnosti.

Pariz, 27. oktobra. (AA) »Ere Nouvelle« se v posebnem članku bavi s proletem italijanske vlade proti jugoslovanski javnosti, ki je demonstrirala o priliki usmrtilve Vladimira Gortana. Čudno je, piše list, da zahteva Italija reparacije za tako neznaatne incidente; te zahteve samo dražijo jugoslovansko javno mnenje. Narobe pa je znano, da se za nerede na svojem ozemlju, za katere mora odgovarjati italijanska vlada, Italiji ni videlo potrebno, da bi izvršila kakršnekoli sankcije.

Letalske vesti

Friedrichshafen, 27. okt. (Tel. »Sl. L.«) Za danes dopoldne določeni polet zrakoplova »Zeppelin« preko Švice je bil zaradi slabega vremena odpovedan. Zrakoplov je nameraval pristati tudi na letališču Dübendorf pri Curihu.

Friedrichshafen, 27. okt. (Tel. »Sl. L.«) Kakor doznava Vaš dopisnik iz zanesljivega vira, namerava družba Dornier v Friedrichshafnu odpovedati službo več kot polovici delavcev, ker ni zadosti naročil.

Carigrad, 27. okt. (Tel. »Sl. L.«) Poštno letalo nemške Lufthanse, ki je v petek dopoldne pristalo pri Saiglju, 150 km od Carigrada, je davi dospelo v Carigrad in bo v čorek nastopilo pot nazaj v Nemčijo. Turški listi priznavajo sijajne uspehe letala in dokazujejo, da je mogoča direktna enodnevna zračna zveza med Turčijo in Nemčijo brez vmesnega pristajanja letala.

Bukarešta, 27. oktobra. (AA) Nad aerodromom Pipera pri Bukarešti sta v poletu trčili skupaj dve letali, ki sta padli na zemljo. Letalca sta se rešila s padobranom.

Knez Bulov v agoniji

Rim, 27. okt. (Tel. »Sl. L.«) Knez Bulov leži danes v agoniji. Temperatura znaša 38, dihanje 42, žila 110. Večkrat so mu vbrizgali kofro. Knez leži z zaprtimi očmi in ne spozna nikogar več.

Dve umetniški razstavi

Danes sta bili v Ljubljani otvorjeni dve umetniški razstavi.

Otvoritev prve — razstave g. A. Kosa, Lojzeta Dolinarja in Palovca — se je bila izvršila ob 11 dopoldne. Otvoritve se je udeležilo občinstvo v zelo lepem številu. Razstavo je otvoril s primernim nagovorom novi predsednik Narodne galerije dr. Windischer. Pozdravil je vse zbrane, zlasti pa prosvetnega inšpektorja dr. Lončarja, rektorja univerze dr. Dolenc in župana dr. Puca. Dr. Windischer je izrazil veselje, da se je otvoritve udeležilo tako lepo število občinstva. Samo želi, da bi v bodoče naše občinstvo redno obiskovalo podobne umetniške prireditve ter bolj spoznavalo slovensko likovno umetnost.

Nato so si posetniki ogledali razstavo. Razstava, petnajsta po številu, kar jih je priredila Narodna Galerija, obsega nad 70 del. Slikar G. A. Kos je razstavil prav močne stvari, kipar Lojze Dolinar svojo najboljšo plastiko in jo oembje vredna posebno skulptura Riharda Jakopiča. Nekaj svojih del je razstavil tudi slikar Palovec.

V Kazini je bila otvorjena razstava mladega lužsko-srbskega slikarja Měrčina Nowaka-Njechoruskega. Tudi ta razstava obsega zelo lepe slike in priporočamo našim čitateljem, da jo obiščejo.

Veliko zborovanje živinorejcev v Domžalah

Včeraj, v nedeljo, se je vršilo v Domžalah v »Društvenem domu« veliko zborovanje živinorejcev. Obilen obisk je prijetno iznenadil sklicatelje. Vkljub skrajno slabemu vremenu se je namreč zbralo po sv. maši nad 150 zavodnih gospodarjev-zivinorejcev iz vsega kamniškega okraja. Na zborovanju so bile zastopane skoraj vse občine.

Zborovanje je otvoril predsednik živinorejskega odbora za kamniški okraj g. Poznič, ki je pozdravil v iznečenih besedah zborovalce-zivinorejce ter imenoma zastopnika oblastne samouprave Hladnika in Kmetijske družbe strok. tajnika Kafola ter bivšega narod. poslanca Strcina, g. Novaka ter svet. Ravterja. Nato je podal v kratkih besedah sliko o delovanju odbora za povzdigo živinoreje, razložil v zbranih besedah smernice za bodoče delo ter pozval vse živinorejce k sodelovanju.

Nato je predaval tajnik Kafol o živinoreji kot glavni panogi našega kmetijstva in o pripomočkih za njeno povzdigo. Predavatelj je žel za svoje izredno poučno ter zanimivo predavanje vsestransko odobravanje. Za tem je sledilo predavanje g. Hladnika, ki je podal z domačimi besedami lepe nauke o vzreji telet, izbiri živali za plemo in o važnosti živinorejskih zadrug pri povzdigi živinoreje.

Kot tretji predavatelj je nastopil sreski veterinar g. Ravter iz Kamnika, ki je predaval o negi telet v prvi mladosti. Gospod predsednik se je zahvalil vsakemu predavatelju posebej za izvajanje in lepo resumiral kratko podano temo.

Nato je prevzel besedo g. Novak kot predsednik okrajne blagajne. Obrazložil je vse postavke razpoložljivih sredstev iz okrajne blagajne. Vse te so določene za povzdigo živinoreje okraja. H koncu je s toplimi in prepričevalnimi besedami pozval navzoče živinorejce k složnosti in k skupnemu sodelovanju za prosper našega kmetijstva.

Zglasil se je k besedi tudi g. Strcin, ki je v kratkih in jedrnatih besedah podčrtaval najvažnejše momente, ki prihajajo v poštev za povzdigo kamniške živinoreje. Razvila se je končno debata, v katero je posegel tudi g. Borc, tajnik živinorejskega odbora. Debatiralo se je o bodočem premovanju živine, o licitiranju, o dobavi, o vzdrževanju plemenjakov.

H koncu je predlagal g. Novak dve resoluciji, ki se odposljeta na merodajna mesta, in sicer: o skorajšnji ustanovitvi kmetijske zbornice in o maksimiranju občinskih davščin in dohlad. Resoluciji sta bili z velikim odobravanjem soglasno sprejeti, nesar se je predsednik Poznič lepo zahvalil za obilno udeležbo in na to zaključil nad 3 ure trajajoče zborovanje.

Ljubljansko gledališče

Drama: Ponedeljek 28. okt.: GROB NEZNANEGA VOJAKA. Ned. 8.

Grof Luksenburgski

Ze nerazumljivo bi se zdelo, da bi bilo gledališče ob sobotah zvečer napol prazno. To soboto je bilo tako Morda zato, ker je bila na sporedu že slo in stokrat prelajšana Leharjeva operca »Grof Luksenburgski«. Človek se še beloga kroha naveliča, naše občinstvo pa se je končno tudi te lahke opere. »Grof Luksenburgski« ne vleče več. Če sedaj obišče ljubitelj našega gledališča operco, ga vedno boli srce, ko vidi, kako se morajo sicer dobri dramski igralci mučiti z nevažnimi vlogami v operah, ki celo zahtevajo solidno pevsko znanje in tudi nekaj petja. Odobravit mora končno zahtevo drame po lastni avtonomiji in upravnih neodvisnosti od oper. To bi koristilo drami, koristilo bi operi, najbolj pa gotovo operetam.

VELIKA ABECEDA.

V soboto dne 26. t. m. so ponavljali Pagnolovo komedijo Velika abeceda uspeha. Obisk je bil majhen, čeprav je igra mnogo bolj zabavna kakor marsikak svelezbavene film. Igrali so dobro, če seveda izvenemno običajno pretiravanje. A morda baš zato ni igra docela užgala?

Mariborska nedelja

Maribor, 27. oktobra.

Praznik Kristusa Kralja smo tudi v Mariboru slovesno obhajali. Ob 10 je bila v stolnici pontifikalna sveča maša, ki jo je daroval prevz. knezoškof dr. A. Karlin. Praznovanje tega praznika pa je bilo tudi v znamenju svečane proslave zlatomašniškega jubileja sv. očeta Pija XI. V okviru te proslave se je ob tridesetih na 12 otvorila pri šolskih sestrah razstava cerkvenih paramentov ter je izvršil otvoritev z vzvišenimi uvodnimi besedami prevostil škof dr. I. Tomažič. Razstava, ki jo prireja Družba vednega čiščenja Najsvetejšega Zavrženja in ki je bila združena s kratkim poročilom o polletnem družbenem delovanju, nudi zgovorne dolžne o pridnih in umetniško stvariteljskih rokah, ki so bile z ljubeznijo in vnemo pri delu, pa tudi o višini, na kateri stoji pri nas cerkvena umetnost. Popoldne ob 15 pa se je vršila v telovadni dvorani postopja št. šolskih sester kot slednja prireditev svečane proslave zlatomašniškega jubileja sv. očeta Pija XI. slavnostna akademija, ki je s svojim bogatim sprejemom, obsega-jočim več pevskih in deklamacijskih točk, globoko učinkovala ter v vsakem pogledu ugajala. V osredju programa je bilo skopirano mislonsko predavanje misijonarja St. Podržaja, ki je živahno in zanimivo razgrinjal silko budulice Bengalije, njenega prebivalstva ter navad in verstev, pa tudi velkih žrtev in naporov naših misijonarjev. Z Mihičičevo »Krisus mora kraljevati« se je zaključila proslava zlatomašniškega jubileja sv. očeta.

Bila pa je današnja nedelja tudi v znamenju zborovanja Mariborski trgovci so imeli že večer v Narodnem domu svoj izredni občni zbor, ki ga je otvoril načelnik tukašnjega gremija V. Weixl. Razpravljalo se je najprej vprašanje trgovaških vajencev in se je storil sklep, da naj se kot vajenci sprejemajo samo dijaki s tremi razredi srednje šole oziroma tisti, ki so pripravljani napraviti izpit za 3. razred z dobrim uspehom. V zadevi znižanja carinskega tarifa se je odposlala min. finan. posebna spomenica. Zelo živahna je bila debata pri razpravi o 25 odst. davčni dokladi. Sicer se soglasno, da se v vprašanih zadevah doklad pod posebno deputacijo k banu v Ljubljano. Pri slučajnosti se je med drugim sprožilo tudi vprašanje gradnje novega carinskega postopja, o kateri zadevi se naslovi na kompetentno ministrstvo posebna spomenica.

Pri »Halbwildnase« so zborovali v pekojeni žasniki ter se je zborovanje vpekojeni nemškem jeziku. Razpravljalo se je o nekaterih važnih gmočnih vprašanih, zadevalih upokojene žasnike oziroma njih vdove in siroč. Svoj dan so imeli danes tudi pohorski lovci in drvarji. Zbrali so se k sv. maši in pridili ob 10 ter obhajali na slovesen način slovit »Simonovo nedeljo«.

Je pa mariborskim vremenoslovcem prinesla današnja nedelja zanimivo presenečenje: pohorske vrhove in grape je pobelil sneg — globoko nizdol v pohorska rebra sega — drugič že letos in deseti dan po praznovanju »sv. Luka, ko sneg prikuca«.

Zabeleženi so bili danes v nezgodnih bukvah tile slučaj: 65 letnega delavca Franca Seliška je na ulici zadela klap in so revčka prepeljali v bolnico. Ravno tako je našel zatočišča v tukašnji bolnici 23 letni pomožni delavec Franc Slaček, ki se je ob epileptičnem napadu zrušil v nezavesti na tla na Glavnem trgu. Pri Slovenski Bistrici je povozil avto 52 letnega V., ki je bil v družbi 25 letnega A. Z. Povoženca so prepeljali v tukašnje bolnico, njegovoga 25 letnega tovarša pa so vialnili v zapor, ker obstoja sum, da sta oba udeležena pri vlovu v trafikko Mihaela Piki v Celju ter odnesli raznega blaga v vrednosti 16.814 Din.

Pogreb Berle Bušekove bo v petek ob 4 popoldne. Slovenski Maribor bo počastil spomin svoje prve dramske umetnice.

Letalski miling je bil zaradi deževnega vremena okoli poldneva odpovedan.

Na glavnem kolodvoru je prišel danes ob prihodu večernega ptujskega vlaka 35 letni Jakob Cehetelj pod železniški voz, k sreči pa je vlak ravno v tistem trenutku obstal in se ni zgodila večja nesreča. Nezvestnega Cehetelja je rešilni oddelek prepeljal v bolnico.

Sport

Tekme za Gosposvetki pokal.

Včeraj so se vršile na igrišču SK Ilirije pokalne tekme za Gosposvetki pokal in korist Jugoslovanske Matice. Pokal je, kakor znano, darilo SK Ilirije ob 15 letnici njenega obstoja. Tekme naj bi spominjale na nesrečni koroski plebiscit. Medsebojna antipatija klubov je žal pri nas tako razvita, da niso sodelovali drugi klubi, razen »prijateljskih«. Radi tega je prireditev deloma trpela. Po končanem tekmoivanju je vodstvo Jugoslovanske Matice izročilo pokal letošnjemu zmagovalcu v tem turnirju.

Maribor : Slovan 3:2.

Prvi sta nastopili moštvi Maribora in Slovana. Maribor je takoj v početku igre dosegel po lepih kombinacijah dva zaporedna gola. Na to je zašel v igračkanje in nesmiselno zbijanje žoge. Slovan klub dvem dobljenim golom ni klonil, in je prišel ostro napadati. Enajstmetrovko spremeni Globelnik v prvi gol za Slovana. Igra je postala nato živahnejša, vendar Maribor ni mogel izkoristiti niti ene prilike. Nasprotno je pa Slovan z energičnimi akcijami, ki sta jih vodila Čirovič in Volkar, izenačil zmago v korist Maribora in odločilo 11 metrovka. Pri moštvi Maribora je v tej igri ugajala edino obramba bratov Korenov. Zlasti starejši Koren je precej pripomogel k zmagi. Pri Slovanu je omeniti Volkarja in Čiroviča. Obe zvezi sta preizalo prodorni in igrala nista strelca.

Ilirija : Jadran 4:0.

Čeprav je igra trajala samo polovico normalnega igralnega časa, je Ilirija dosegla boljši rezultat kakor v prvenstveni tekmi. Jadran je igral dobro le v obrambi. Radi poškodbe vratarja je zavzela to mesto rezervca, ki pa ni mogla nadomestiti talentiranega igralca Jadrana. Ilirija je navzlic zmagi igrala dokaj medlo. Boljšega sporta preslan!

Ilirija : Maribor 1:0.

Po slabih igrah v predtekmah ni nihče pričakoval posebne igre v zaključni tekmi. Tako Ilirija, kakor Maribor sta dala vse iz sebe, zato tudi ni bilo opaziti izrazite premoči. Večinoma se je igra vršila v sredini igrišča. Oba napada sta zastreljala veliko lepih orilik. Edina svetla točka je bil Kreč na levem krilu, ki je nadkriljeval s svojo

premišljeno igro svoje soigralce. Obe zvezi sta bili neodločni in sta se izgubljali v soliranju. To velja zlasti za Roberta, ki je podal eno svojih slabših iger v tej sezoni. Dober je bil Varšek kot srednji krilec v igri z glavjo. Pri Mariboru sta bila tudi v tej tekmi najboljša brata Koren. Maribor je v tej igri mnogo bolje igral kakor proti Slovanu. S to zmagjo je prišel pokal zopet v prehodno last Ilirije. Le čudno se nam zdi, da se gotovi klubi te tekme niso udeležili. V naslovu in v besedah vedno poudarjati svoje ideale, to že, kadar pa je treba nekoliko žrtvovanja lastnega prestiža, takrat pa delj naši sportni klubi morajo ob priliki doživeti dejanski nauk, da ne živijo v lastnem zaključnem svetu, temveč, da so pod nadzorstvom javnosti. Tudi njim je javnost, to je narod, navsihi sodnik!

PRVENSTVENE TEKME.

Hermes : Primorje 2:2.

Šele zaključna tekma jesenskega prvenstva je nekoliko presenetila. Smatramo lahko da je ta tekma odločila delitev točk za prvenstvo LNP. Poudariti moramo, da je Hermes ta neodločen rezultat zaslužil, sodnik mu niti ni priznal dveh nadaljnjih golov. Tretji gol je padel iz ofsajda, za četrti gol je pa Hermesa oškodoval sodnik, ki se ni potrudil za žogo. Pri Hermesu je predvsem ugajala obramba v Burjo na čelu, ki je ubranil več ostrih strelcev. Najboljši mož na polju je bil Kosečina, ki je s svojo igro Uršiča dočela izoliral. Obnesel se je poskus z Zafokarjem kot srednjim krilcem. Po dobri igri proti Svobodi prejšnje nedelje se je računala sigurna zmagaja Primorja. Današnjega rezultata pa je največ kriva slaba in nesigurna obramba. V krilski vrsti je ugajal le Slamič s svojo premišljeno igro — z glavjo. V napadu sta bili dobri obe krili, trio je bil slab. Igra je bila precej ostra.

Grafiška : Natakara 3:0 (1:0).

Obe profesionalni moštvi sta podali zanimivo igro. Polkazali sta najboljši napredek. Spomladi se tretje razredna kluba, sta v jesenski sezoni že toliko favorite. Predvsem velja to za Grafiško, ki je v štirih prvenstvenih tekmah prejela en sam gol.

Zunanje tekme.

Dunaj, 27. okt. (Tel. »Sl. L.«) Wacker : FAC 5:0 (2:0). WAC : Hakoah 2:0 (1:0), 9000 gledalcev.

Prijateljska igra Austria : Sportklub 3:3 (2:1). Nicholson : Heria 4:0 (2:0), 1500 gledalcev. Rapid : Victoria XXI 5:2.

Berna, 27. okt. (Tel. »Sl. L.«) V meddržavni tekmi Avstrija : Švica je zmagalo avstrijsko moštvo 3:1 (1:1).

Budimpešta: Ferencvaros : Szomogy 5:0 (5:0). Atila : Hungaria 1:1 (1:0). Ujpest : Nemzeti 4:0 (2:0). Segedin: Bastya : Baes Baranya 5:1 (3:0). Beorecin: Bocskay : Budai 3:1 (0:1). Praga: Slavija : Viktorija Žizkov 3:1 (1:1). Deutscher Fussballklub : ASK Kolin 7:5 (4:3).

Ljubljanska kronika

Talovi suknji so že na delu. Zima je že skoro tu, le malokdo je še brez suknje, s tem pa se je pričela tudi sezona za tiste talove, ki so bil vse leto brezposelni, če se niso ravno pobili s tatvinami koles, namreč za talove zimskih suknj. Na zelo rafiniran način je bila izvršena tatvina suknje v soboto zvečer v Keršičevi gostilni v Šiški Tam je sedela v društveni sobi večja družba. Ob približno pol enajstih se je družba preselila v gostilno, svojo garderobo pa je pustila v društveni sobi. O čeno sobe je bila zaprti. Prebrisani tat pa je namazal šipo s kilejem in pritisnil nanjo papir, da ni zažvnelo, ko jo je izrezal s demantom. Skozi odprtino je našel palico izvlekel dežnik in zimsko suknjo, v kateri je bilo par rokavic in žepni robec. Lastnik te suknje je oškodovan za 2500 Din.

Zdravnica dr. Ana Zafokar je prijavila, da je hotel neki možki iz njene čakalnice odnesti možki plašč, vreden 2000 Din. Žaga tatu pa je na pragu srečala služkinja, mu odvzela plašč, kakor je je možakar pobrisal.

Kleriku Ludviku Novaku je nekdo ukradel iz veže rakovniškega zavoda kovčec, poln knjig in albumov. Kovčec je bil vreden 600 Din. Bančni uradnik Viktoriji Sternovi je bila iz zdravniške čakalnice v Pražakovi ulici ukradena 300 Din vredna ruta.

Troje kolesarskih karambolov je bilo prijavljenih policiji. Pripetili so se na Dunajski cesti, na Marijinem trgu in na Poljanskem nasipu. Poškodovan ni bil pri teh karambolih noben kolesar, pač pa pokvarjena kolesa.

V bolnišnico je reševalni avto prepeljal snopi gospo Minko Majer, ki si je pri padcu v svojem stanovanju v Florjanski ulici 21 zlomila nogo.

Sleparije devetnajstletnega.

Nedeljski »Slovenec« je poročal, da je ljubljanska policija aretirala nekega fanta, ki je z malimi oglasi iskal žrtev, ki bi jim obljubljal službo, nato pa izvalil od njih visoke kavicje. Fant je bil aretiran na ovdabo Mire G., kateri je obljubil službo, če vložil pri njem kavicje deset tisoč dinarjev. Presenetljiva je mladost aretiranca. Je to 19 letni Anton Jureč, doma iz Glincev v Slovenski krajini. Šolske izobrazbe nima skoraj nobene. Ve pa menda že prav vse trte, s katerimi se da goljufati v kupčijskem svetu. Takorekoč z nič je osnoval v Ljubljani trgovsko agencuro, sam sebe imenoval za njenega predsednika in ravnatelja, si naročil reprezentativno štampiljko, dal tiskati prospekte ter obenem pisal na več trdk in trgovin radi pisarniške opreme. Hotel je vse to dobiti svedoča na upanje, zakaj denarja mladi fant ni imel. Poskušal pa je tudi izvaliti od brezposelnih tipkaric večje kavicje.

Fantu pa se načrti niso posrečili. Bil je aretiran ravno ob pravem času, še preden je napravil kako večjo škodo, obenem pa je policija zaplenila dovolj obtežljivega materiala, da bo moral Jureč pod težo dokazov za dalj časa v zapor.

Sneg na Krimu.

Izredno hladno vreme, hladno celo za zadnje dni oktobra, je vladalo včeraj v Ljubljani. V noči od sobote do nedelje ter v nedeljo jutraj je stalno deževalo. Planine so že zasnežene, belo snežno odejo pa je dobilo tudi gorovje južno Ljubljane, tako Krim, Mokric in Kurešček.

LJUBLJANSKE LEKARNE.

Nočno službo imata lekarni: A. Sušnik na Marijinem trgu in Kuralt na Gosposvetki cesti.

Družba „ILIRIJA“ Premog
Dunajska cesta št. 46 Drva
Telefon: 2820 Koks

RADIO-LJUBLJANA
vljudno obvešča vse svoje prijatelje, da smo otvorili
v Mariboru, Gosposka ul. 37
podružnico našega prodajnega oddelka
S tem smo dali možnost vsem radionarčnikom cele Slovenije, da so postreženi pri nabavi in montaži radioaparator naravnost od oddajne postaje same

RADIO-LJUBLJANA
Maribor, Gosposka ulica 37 - Ljubljana, Miklošičeva c. 5

Med tednom

Zgodilo se mi je te dni, da sem srečal dobrega znanca, ki ima socialen položaj in tudi svojemu položaju primerno obleko. Jaz nimam ne položaja in ne položaju primerne obleke in zato svojega znanca na cesti niti ne pogledam, da ga ne spravim v zadrego pred onimi ljudmi, ki imajo tudi socialne položaje in primerne obleke. Meje ravnanje je mojemu dobremu zancu zelo všeč, češ da imam dobre manire, in zato me včasih kar sam ogovori, če ga ravno ne gleda preveč socialnih položajev in temu primernia oblek. Če imam res kaj dobrih manir, ne vem povedati; vem le to, da ne storim nikomur nič, o čemer vem, da mojim ljubim zancem ne bi bilo prav. Te vrste ljubeznivosti je prav poceni in jo brez pridržkov lahko vsakomur izkažem, dokler me ne piči moj dolgi jezik.

Ta dobri moj znanec me je torej te dni srečal in me je ogovoril. Kako mi gre, kaj delam? Jaz sem mu odgovarjal na vsa vprašanja, kakor se spodobi, lepo in prijazno in vljudno in skromno in ponižno. Tako ponižno, da ga je bržčas prevzelo veliko usmiljenje do mene, izgubljenega sina, in tako skromno, da mi je zaupal veliko skrivnosti, da je bil te dni povabljen na svečan obed, kjer se je zbrala sama odlična družba. Čemu mi je to omenil, nisem prav razumel; razumel sem pa, da je moj dobri znanec človek silno visoke kulture.

»Pa vendar nisem bil nič kaj vesel svoje odlične družbe,« je nadaljeval moj dobri znanec. »Škoda, da Te ni bilo zraven. To bi bil Ti gledal, prijatelj moj, gledal, Ti pravim! — Ali pozneš gospoda X? Ali pa gospoda Y? Ne? O, to so imenitni gospodje, ampak strašni umazanci. Vsi to vedo, ampak kljub temu se jim vsi globoko priklanjajo s sladkim nasmehom na linaških ustih. In kako se vsi čutiljo po človeku, če se smejejo s tabati v njihovi bližini! To je vredno pogledati. V veliki sobi smo se zbrali pred svečanim obedom in tam ni bilo pozdravljanja in poklonov ne konca ne kraja. Lepo so govorili gospodje drug drugemu kakor bi rožve sadili in se občudovali in bili veseli, da so smeli drug drugemu stiskati dragocene

prstane na rokah. Krasna družba, dragi moj, in nepopisno lepa!«

»Čemu pa meni to pripoveduješ?« — sem prekinil svojega dragega znanca. »Če Ti ta družba ni všeč, zakaj se ji pa priklanjaš? Saj Te nitače ne silil. In čemu pripoveduješ to ravno meni?«

»Ti me ne razumeš, dragi moj. Jaz moram, Tebi pa ni treba. Jaz moram, ker me veže socialni položaj. Služba je služba in kruh je kruh. Jaz se moram priklanjati, da se v družbi obdržim. Ampak Ti...«

»No — kaj pa jaz?«

»Ti si pa prost in svobodno, ker nimaš socialnega položaja. Tebe ni treba na nobeni veselici, kjer se zbira družba, in tudi za nobenim pogrebom prvega razreda Te ni treba. Zato pa nam lahko napraviš neizmerno uslugo.«

»Kdo? Jaz?« — sem vprašal radovedno.

»Ravno Ti! Vidiš, dragec moj, Ti ne veš, kakšno moč imaš nad družbo, ker nisi član družbe. Le poslušaj me. Vidiš, Ti imaš časa dovolj, ker se ne maraš prijeli nobenega pravega dela. Kako lahko bi ti Torej stopil vsak dan za kakšno urico v eno ali drugo knjižnico in bi tam prepisoval iz starih časopisov razne lepe stvari, ki si jih je naložila na svoj pregrešni hrbet naša odlična družba v komaj pretekli dobi! Takrat, ko je življenje in veselje kar vriskalo okoli nas, se za take čenče nisimo zmenili, ker smo imeli sami s seboj dovolj posla, da smo mazali lastne grehe. Danes je pa vse drugače. Danes so se razburjeni duhovi pomirili in ljudje postajajo kritični in sinji. Ta sitnost je za družbo že kar košljiva in vse se je začelo nekam sumljivo majati. Ugled družbe je precej zelo tra-la. Zato Ti svetujem: Suni in podri! Kar vse skupaj! Bodi pameten! Stvar ni prav nič težka. Ti samo razglasi, da pišeš knjigo, kjer bodo zapisane in tiskane vse lepote naše družbe, s katerimi si je deset ali petnajst let šemila svoj obraz in prepričan boji, da bo uspeh ogromen. Pismonoša Ti bo kar z vozilkom vozil dopise dobrih ljudi, ki Te bodo za božjo voljo prosili, da ja ne pozabi povedati, kaj je zagrešil tudi ta in oni gospod X in Y, in bišo si boš lahko sezidal z denarjem, ki Ti ga bodo dali gospodje X in Y, da jim ne sto-

piš masla z njihovih moderno počesanih ali plešastih glav. Če to storiš, še sam lahko postaneš član družbe!«

Tako je govoril moj dobri znanec in jaz sem si vzel vsako njegovo besedo k sreči. Globoko in naravnost sem mu pogledal v oči, predno sem se odločil. Iz njegovih oči pa ni sijala prevelika odkritosrčnost, ampak neka potuhnjena zloba. Zato sem mu rekel: »Dober in pameten je Tvoj nasvet, dragi moj prijatelj, ampak jaz tebe in tvoje družbe ne bom reševal. Kar lepo sami hodite v knjižnice in prepisujte svoje grehe iz starih časopisov in kar vi sami si mažite svoje umazane roke z obilnim denarjem, zaslužnim z umazanijo, jaz pa bom rajše ostal še naprej izven družbe in — nad družbo. Bom pa tvoj blagi in plemeniti nasvet objavil, in prepričan sem, da ga bo plemenita družba tudi uresničila saj gre za denar! Pozdravljen Ti in pozdravljena plemenita družba!«

Zapustil sem svojega dragega znanca prav dobre volje, namreč jaz sem bil dobre volje, on ne. Lahko bi tudi zapisal, da sem bil v sijajnem nastojanju, kakor se pravi po novem. Ker pa ne maram, da bi kdo mislil, da sem postal delničar kakšne usnjarske fabrike, ostanim rajši pri starem in pravim, da sem zapustil svojega znanca prav dobre volje in sem odšel po mestu po svojih opravkih, t. j. postavil in pohajal.

Zaneslo me je do velike bukvarne. Ustavil sem se in bral naslove bukev, nemških, francoskih, angleških in laških. Tudi slovenskih je bilo nekaj. Mene slovenski naslovi navadno ne mikajo, ker ne vem, kako in kaj, polcaji me pa tudi včasih že z belim gledajo. To pot so pa moje oči le obstale na nekih bukvah, ki so imele na hrbitu vtisnjen naslov »Francoska kuharica«. Koliko te bukve veljajo, ni bilo zraven zapisano, poceni pa menda ne bodo, ker so precej debele, kakor se za kuharico tudi spodobi, če ni ravno moderna in se ne navdušuje za ravno linijo ali za kosti namesto špeha in mesa.

Zavil sem jo od bukvarne skozi Zvezdo tja mimo slovenskega stebra proti Mirju. Tam so lepi in prostrani vrtovi, kjer rastejo same

dobre stvari od zgodnje spomladi do pozne jeseni. Tega blaga je toliko, da ga na trg niti zvoziti ne morejo. To blago je naše blago, ki ima vse posebnosti naše zemlje, našega solca in našega obdelovanja. Drugod raste tudi takšno blago, pa ni takšno. Z dobrotami naših vrtov in naše zemlje pa je treba tudi ravnati po naše, ali pa ne pridejo do prave veljave. Ali znamo mi prav ravnati z našimi dobrotami? Ali je to kje povedano? Ali nam bo to vedela povedati francoska kuharica?

Znano je, da so Francozi odlični jedci in njihovi kuharji so veliki umetniki v svoji stroki. Ti umetniki so ustvarili »francosko kuhinjo« iz plodov francoske zemlje, kakor so si tudi Rusi ustvarili svojo »rusko kuhinjo« in celo Nemci svojo nemško. Tudi mnogo bukev imajo Francozi za jedce, kjer se uče, kako je treba papati, da velja človek za civiliziranega človeka in ne za požeruha. Mi vsega tega še nimamo. Imamo pač razne »kuharice«, ampak če sem prav poučen, pripovedujejo »kuharice« v slovenskem jeziku le to, kako kuhajo svoje jedi Nemci in Čehi, ne pove pa, kako so peklo piščance naše kmetice na obeti in novih masah in tudi nič ne ve o naših pogačah in o prou in o ajdi in mnogovrstni porabi ter zlahčnih stvari. Zato tudi »Francoski kuharici« ne zaupam preveč. Nočem trditi, da bi bila francoska kuhinja ravno slaba, ampak kakšna naša gobova kaša ali pa ajdova polica tudi ni kar tako.

Tudi kuhinja je zadeva, ki mora ali bi vsaj morala biti naša in bi tudi lahko bila, če. Da, tisti »če!« Če bi namreč ne bilo med nami tiste otročajske baharije, ki misli, da je dobro le to, kar nas je naučila jesti tuja gospoda, ki se je košatila nad nami po raznih graščinah. Pod gradovi pa je živel rod, ki se je hranil s svojimi pridelki na svoj način in sicer ne na slab način. Tega pa mi ne poznamo, ker je premalo »nobelc«. Kdor pa ga pozna, mu ni žal.

Ali se nas bo kdaj usmilila domača kuharica ali pa kuhar, ki nam bo razodela skrivnosti izvrstne stare domače kuhinje?

Mene bi ta stvar veliko bolj zanimala, kakor prepisovanje starih grehov naše družbe iz starih časopisov!

Leto strahote 1793

Spisal Victor Hugo.

45

»Bojim se, da teror ne bo pomenil stalnega madeža na revoluciji. Svoboda, enakost, bratstvo, to so dogme miru in sprave. Čemu tedaj strahota? Kaj hočemo? Pridobiti narode za svetovno republiko pravice in mirnega napredka splošne civilizacije. Kako naj jih pa pridobimo, če razširjamo strah? Kakor tičeve ne vabimo s strašili, tako tudi ne smemo narodov pridobivati s terorjem. Ne sme se delati zlo, da se doseže dobro. Ne strmoglavljajo se prestoli zato, da se postavi na njihovo mesto šafot. Zbijmo krone, toda ne režimo glav! Revolucija je sloga, ne pa strah. Človečanskim idejam ne služijo neusmiljeni ljudje. Amnestija je zame najlepša beseda človeškega jezika. Nočem prelivati krvi, ne da bi riskiral svojo lastno. Sicer pa se znam samo bojevati, ker sem vojščak. Če ne moremo odpuščati, potem ni vredno zmagovati. Bodimo v borbi sovražniki svojim sovražnikom, po borbi pa njihovi bratje.«

»Varuj se!« je ponovil Cimourdain v tretjič. »Gauvain, ti si mi več kot sin, pazi!«

In je dodjal: »V takih časih kot je sedanj, more dobrota postati velicidaja.«

Ta pogovor se je zdel kakor pogovor med vojaško sabljo in krvniško sekuro.

Medtem je mati iskala svoje otroke. Dan in noč je brzela dalje, beračila, jedla travo in spala na golih tleh pod milim nebom, časih v gošči, ki jo je varovala najhujšega, časih izpostavljena nalivu in vetru. Šla je od sela do sela, od dvora do dvora, od kolibe do kolibe in spraševala po svojih otrocih. Nekateri so jo sprejeli pod streho, drugi so jo spodili v gozd. Ni poznala teh krajev razen Siscoignarda v občini Azé. Hodila je v krogu in napravila večkrat isto pot dvakrat. Sledila je zdaj tlakovani cesti, zdaj kolovozu ali stezam v gozdu. Najprej je hodila v čevljih, potem bosa, na koncu pa s krvavečima nogama. Romala je skozi ogenj, se ni ozirala na prasketanje pušk in grmenje topov, šla je venomer dalje, ne da bi kaj slišala ali videla ali se umikala; iskala je le svoje

otroke. Vse je bilo razburkano; ni bilo več ne žandarjev, ne vaških načelnikov, sploh nobenih oblasti. Morala se je držati kmetov, ki jih je srečavala na cesti. Te je spraševala:

»Ali ste videli kje tri male otroke?«

Ljudje so pogledali.

»Dva fanta sta in en dekleč: René-Jean, Alain, Georgeta. Ali jih niste videli?«

Ko ji nihče ni odgovoril, je nadaljevala:

»Najstarejši ima štiri leta in pol, punčka pa dvajset mesecev. Ali ne veste, kje so? Ugrabili so mi jih.«

Ljudje so se spogledovali. To je bilo vse.

Ko je zapazila, da je niso razumeli, je rekla:

»So namreč moji.«

Ljudje so šli dalje. Mati je obstala in ni rekla ničesar več. Razpraskavala si je prsa z nohti.

Nekega dne pa jo je nek kmet poslušal. Dobri mož je premišljeval.

»Počakaj,« je dejal, »trije malčki?«

»Da.«

»Dva fantiča?«

»In en dekleč.«

»Slišal sem govoriti o nekem velikem gospodu, ki je tri otroke ujel in jih vodi s seboj.«

»Kje je tisti človek?« je zakričala. »Kje so?«

»Morate iti proti Tourguei,« je odgovoril kmetič.

»Ali jih bom tam našla?«

»Mogoče.«

»Kako pravite?«

»V Tourgue-i.«

»Kaj je to?«

»Nisem bil nikoli tam. Bo pač selo ali grad.«

»Blizu od tukaj?«

»Nak. Je daleč.«

»Kako priti tja?«

»Zdaj ste v Vantortes,« je rekel kmet, »pustite Ernée na levi in Coxelles na desni, potem pridete skozi Lorchamp in jo uberete čez Leroux.« In kmet je vzdignil roko ter pokazal proti zapadu. »Zmeraj naravnost v ti smeri, kjer zahaja solnce.« Kmet še ni dobro končal, ko je žena že odbrzela dalje. »Pazite,« je klical z njo kmet, »tam je bitka.« Ni se obrnila in hitela dalje.

Kaj bolj groznega kot je Tourgue-a, si more človek komaj predstavljati. Kdor je pred kakimi štiri-

desetimi leti prehodil gozd Fougères, je naenkrat uzrl pred seboj Tourgue-o. Ne žive seveda, ampak mrtdo. To so bile razvaline nekdanjega gradu. Sam smrtat se je dvigal visoki okrogli stolp na strmi skali ob robu gozda ko kakšen zločinec. Začeli so ga graditi že v devetem stoletju in ga končali v dvanajstem, po tretji križarski vojni. Če si premagal strmino in stolp v stolp skozi veliko prestrelino, si našel vse prazno. Od tal do vrha nobene prečne stene; ne strehe, ne stropov, ne podov. Ostanke obokov in kaminov, strelne line v različni višini, par vodoravnih tramov, kjer so bila preje nadstropja, ponečedenih od nočnih tic. Sicer pa sam mogočen zid, petdeset čevljev debel spodaj in dvanajst zgoraj; tuintam se je videla odprtina, kjer so nekoč bila vrata. Ponoči si slišal tu notri skovikati sove in skovirčke, pod nogami je lezla pod robidovjem najraznovrstnejša golazen, nad glavo pa so se skozi črno odprtino kakor skozi ogromen rov videle zvezde.

Prestrelino, skozi katero se je prišlo v stolp, je bila povzročila mina, ki je morala, upoštevajoč stršno debelino zidu, vsebovati najmanj dva centa strelnega prahu. Skozi to prestrelino je napadalec vdrl v stolp. Ta stolp je bil prestal veliko obleg, bil je ves preluknjan od karteč, ki so pohajale iz različnih časov, začeni od kamnatih kroglj štirinajstega stoletja do železnih osemnajstega.

Skozi dver v pritličju se je prišlo v grajsko temnico, ki je bila vsekana v skalo in se razprostirala globoko pod zemljo. Kakor vse grajske temnice tistega časa je imela tudi ta dve nadstropji. V zgornjem precej velikem in obokanem prostoru si zapazil dve globoki navpični brazdi, ki sta bili vzporedno druga z drugo vrezani v obe nasprotni steni in sta tekli tudi od ene stene do druge preko obokanega stropa. To sta bili sledi koles. V starih fevdalnih časih so namreč tu razčveterjevali ljudi na bolj enostaven in veliko manj šumen način kakor s konji. V dvorani sta bili montirani dve veliki kolesi, ki sta segali do obeh nasprotnih sten in gori do stropa. Obsojenca so postavili med obe kolesi, privezali desno roko in nogo na eno kolo, levo roko in nogo na drugo, potem pa zavrteli obe kolesi, vsako v nasprotno stran. Tako so raztrgali človeka v štiri kose. Zato je bilo treba veliko moči; odtod brazdi v kamniti steni. Se danes je videti tako dvorano v gradu Vianden.

»Ljudska knjigarna iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, Hči Cesarja, MONTE ALMÉ, 32. Din. vez. 42. Din. — 27. zvezek: Pregeš, OTROCI SOLNCA, 24. Din. vez. 28. Din. — 28. zvezek: Haggard, KLEOPATRA, 28. Din. vez. 40. Din. — 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30. Din. vez. 42. Din. — 30. zvezek: Stenkevič, NA POLJU SLAVE, 28. Din. vez. 40. Din. — 31. zvezek: Conn Doyle, IZ OUBLIENI SVETI (The Lost World), Roman (s slikami), 24. Din. vez. 32. Din.

K obletnici našega radia

Ljubljanska radio postaja praznuje danes prvo obletnico svojega obstoja. Dne 28. oktobra lani je bila namreč uradno odprta.

Nobena izmed modernih iznajdb ni toliko kulturalnega pomena, ko iznajdba radia in po pravici imenujejo to iznajdbo največje čudo in blagoslov stoletja. Po prizadevanju in zaslugi moža, ki je svoje ogromno tehnično znanje in prvi vrsti posvetil tej novi iznajdbi, smo Slovenci že nekoliko let po njenem pojavu postali neposredno deležniki velikega pomena radia. Da imamo danes lastno, moderno radio postajo, je v prvi vrsti zasluha vseučiliškega profesorja g. inž. Osane. Dalje gre zahvala ministrstvu za pošto in brzojav, ki je omogočilo postavitve radiofonske postaje v Donožal, enako ljubljanskemu poštnemu ravnateljstvu, v čigar režiji postaja deluje.

Ze v enem letu obstoja našega radia si je stekla neveljnih zaslug za slovensko radiofonijo naša največja prosvetna organizacija »Prosvetna zveza«, ki je prevzela prirejanje radio programov. Cela vrsta predavanj iz področja narodnega gospodarstva, higijene, vzgojeslovja, umetnosti, dalje radio tečaj za učenje tujih jezikov, pevski in godbeni koncerti, prenosni programov inozemskih postaj, prenosni domačih gledaliških prireditev itd., skratka, vse važnejše kulturne prireditve so potom radia postale dostopne prebivalcem slesherne slovenske vasi. V pogledu duševne vzgoje je radio za naše ljudstvo neprecenljive vrednosti, le žal, da pri nas v prvem letu ni bilo toliko zanimanja in pravega razumevanja za radio, kakor bi bilo pričakovati.

Iznajdba radia se v velikem svetu še neprestano izpopolnjuje, njen intenzivni razvoj kaže, da je in ostane radio najpomembnejši činitelj v prosveti človeštva.

V polni meri je pri svojih sredstvih storila »Prosvetna zveza« svojo delžnost v radio programu. Naj bi v bodočem letu tudi javnost storila svojo.

Proslava judenburških žrtev

Spored žalne proslave naših padlih borcev v gaju judenburških žrtev pri sv. Križu, dne 1. nov. t. l. se bo vršil takole:

Zalna svečanost se prične ob 15.45. Pod vznožjem spomenika »našega Janeza« bodo cvetlice, venci, lučke in dve piramidi pušk z nasajenimi bajoneti in nizdol poveznjenim šlemom, iz katerega bo puhtelo proti nebu spravno in zadosilno kadilo. Okoli spomenika tvorijo živ venec vojni trpini, ki so se vrtili pohabljeni iz vojne poljane.

1. Vojaška godba otvori svečanost s I. žalnim koralom.
  2. Deklamacija vojne sirote padlim v pozdrav.
  3. Združeni pevski zbori zapoje žalostinko.
  4. Kratek žalni nagovor kurata F. Bonača.
  5. Častna salva vojaške čete mrtvim grugom v spomin.
  6. Vojaška godba zaigra II. komad.
  7. Bivši vojni kurati intonirajo »Libero« in molijo mrtvaške molitve.
  8. Pevci zapoje: »Oj Doberdob...«
  9. Vojaške godba zaključijo z zadnjo žalostinko.
- Gozdček okoli spomenika je majhen in bo od 3 ure popoldne dalje zaprt. Dohod dovoljen samo zastopnikom oblasti, udruženja invalidov, odbornikom ZSV in pevcem. Ostali naj se brezpogojno pokoravajo navodilom rediteljev, stražnikov in častne vojaške straže.

CUVAJTE GROBOVE, NE HODITE PO NJIH!

Solska deca bo tudi letos okrasila grobove, meščanstvo pa naj prižiga lučke v imenu daljnih odsotnih mater in sorodnikov. Ljubljana, pokaži 1. novembra svoje plemenito srce tudi napram tujim sirovom!

Glavni odbor Z. S. V. Ljubljana. — Udruž. vojnih invalidov v Ljubljani.

UDRUZENJE VOJNIH INVALIDOV IN ZVEZA BOJEVNIKOV

opozarjata sorodnike in znance vseh padlih v svetovni vojni, da bo zanje darovana slovesna zadušnica in sicer dne 30. oktobra ob 9 popoldne v ljubljani frančiškanski cerkvi.

Pridite polnoštevilno!

Židovski dovolpi

IZPOLNITEV TESTAMENTA.

Bogat žid je umrl. V svojem testamentu je zapustil vse premoženje svojim trem prijateljem, od katerih je bil eden Nemeč, drugi Rus, tretji žid. Vsakemu je zapustil enak del. Kot pogoj pa je dooločil, da mu vsak položi 100 rubljev v grob. Žid je imel krasen pogreb. Brez števila ljudi je sledilo rakvi. Spreved je prišel na pokopališče in raket so položili v jamo. Tedaj stopijo naprej trije prijatelji, da izvrše zadnjo voljo žida. Nemeč položi sto rubljev v grob, samih zlatnikov. Potem pride Rus in položi v grob bankovec za 100 rubljev. Na koncu stopi k jami žid, vzame vseh 200 rubljev in položi v jamo menico za 300 rubljev.

NAJBOLJŠA JED.

Pri poroki hčerke bogatega žida so dobili gostje samo — vodo. Ko se je končno vendarle nek gost opogumil, mu je gospodar stvar pojasnil takole: »Hotel sem gostom dati vse najboljšje in sem šel v mesto. Ko sem kupoval ribe, mi je odgovoril ribič na vprašanje, če so ribe dobre: »Moje ribe so najboljše, sladke kakor sladkor.« Potemtakem je torej sladkor boljše kakor ribe. Zato sem šel k trgovcu po sladkor. Pa sem ga vprašal, če je sladkor dober in odgovoril mi je, da boljšega ni nikjer dobili, da je kakor med. — Seveda sem šel raje po med; ko mi ga je prodajalka dajala, ga je hvalila, da je prozoren kakor olje. Nato sem naravno šel po olje; tu mi je pa zopet rekel trgovec, da ima olje čisto kakor vodo. No, če je sladkor boljše kakor ribe, med boljše kot sladkor, olje boljše kot med in voda boljše kot olje, je voda torej najboljše. In zato sem dal svojim gostom najboljše stvar!

VODA, MLEKO IN DENAR.

Nek mlekar se je pozimi vdrl z vozom na rečnem ledu. Komaj so mu rešili življenje; ko pa je že opazil, da je v vodi izgubil tudi ves svoj denar, je začel se bolj lamentirati. Nato mu je odvrnil nek jud: »Le potolaži se! Tvoj denar je šel tja, odkoder je prišel; voda ga je prinesla in voda ga je vzela.«

ROTSCHILD NI BOGAT.

Nek revan jud je hotel na vsak način osebno naprositi Rotschilda za nekaj denarja. Ko je čakal v predstobi, je mimogrede pogledal v drugo sobo, kjer sta dve Rotschildovi hčerki igrali štiriročno na klavir. Ko je dobil od Rotschilda nekaj podpore in prišel domov, pa je pripovedoval: »Saj Rotschild ni tako bogat; jaz nisem tega videl, pač pa, da sta pri njem dve hčerki igrali na enem samem klavirju!«

DOBRA PARTIJA.

Ko se je nek mešetar pogovarjal s kandidatom za ženitev po obisku v rodbini bodoče žene, ga je vprašal: »Ali Vam ugaja partija; ali nisem govoril resnice?« Bogata hiša, saj ste videli srebrno posodo na mizi.«

»Mogoče pa so si izposodili pri sosedih, je podvomil mladi mož.«

»Kaj Vam vendar pade na misel? Kdo pa bo tem ljudem zaupal toliko srebra.«

Gospod Joža piše svoji lepši polovici iz morskega kopališča. Pismo se je glasilo: »Draga moja! Ker ne vem, kaj delati, ti pišem pismo. Ker pa ne vem, kaj pisati, zaključim pišanje. Srčne pozdrave! Tvoj Joža.«

najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozčkov od priprostega do najfinejšega in igračni vozčki v zalogi. Več znamk šivalnih strojev najnovejših modelov, deli in pneumatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov. LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča

Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Spisal M. Humeč. Vez. 80 Din.

Sadno vino ali sadjevee. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovito pijačo. Po lastnih izkušnjah priredil in z 42 podobami pojasnil M. Humeč. 10 Din.

Sadje v gospodinjstvu. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Priredil M. Humeč. 24 Din.

Slovenska kuharica. Velika izdaja, ki ima 668 strani in 2508 receptov, 193 slik v naravnih barvah in veliko slik med besedilom. 7 izpopolnjena in pomnožena izdaja. V celo platno vezana 160 Din.

Sirarstvo. Spisal Anton Peve, državni mlekarški inštruktor. 60 Din, vez. 70 Din.

Gospodinjstvo. Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Sestavila S. M. Ljdvina Purgaj. 40 Din, vez. 60 Din.

Makulaturni

časopisni papir se dobi po Din 3.— za kg v JUGOSLOVANSKI TISKARNI, II. nad.

Pupilarno varni zavod, najbolj varna naložba!

Oblastna hranilnica mariborske oblasti

Centrala: Maribor, Trg Svobode št. 3, tel. 281. Poštna hranilnica 12.363.

Podružnica: Celje, Cankarjeva št. 11, nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica. Tel. št. 93. Pošt. hran. 10.727.

Sprejema vloge - najugodnejše obrestovanje. Dovoljuje vsakovrstna posojila - najugodnejši pogoji. - Za varnost jamči Mariborska oblast z vso svojo davčno močjo in premoženjem.

Inserirajte

Slov. listu!

Oblačila za dame in gospode

kupite najceneje pri tvrdki

FRAN LUKIČ, LJUBLJANA

Stritarjeva ulica

Špecerijsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

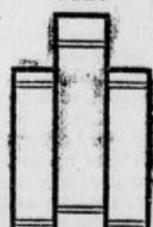
Pralne baržune

barhente, krasne volnene in flanelaste odeje ter rjuhe, dalje nogavice in trikotaje nudi po najnižjih cenah

Oblačilnica za Slovenijo, Ljubljana, Miklošičeva c. 7

Inserirajte v »Slovenskem Listu«!

SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZBREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNIKA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA, 6
II. NADSTROPJE